

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Силвия Александрова-Янкуловска, д.м.

за дисертационния труд на **Макрета Тодорова Драганова** на тема „Управление на ресурса време на ръководните кадри по здравни грижи в лечебните заведения“

С Решение на АС на МУ-Плевен (Протокол № 8/23.09.2013 г.) и Заповед № 2010/01.10.2013 г. на Ректора на МУ-Плевен проф. д-р Славчо Томов, д.м.н., съм определена за член на Научното жури по процедурата за защита на дисертационния труд на **МАКРЕТА ТОДОРОВА ДРАГАНОВА**, докторант на самостоятелна подготовка, главен асистент в катедра „Медицинска етика, управление на здравните грижи и информационните технологии“ при Факултет „Обществено здраве“ на МУ-Плевен, за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ от професионално направление 7.4. „Обществено здраве“.

Кратки данни за докторантката

Макрета Тодорова Драганова е родена на 24.10.1965 г. в гр. Плевен. През 1987 г. завършва Полувисш медицински институт в гр. Плевен като медицинска сестра общ профил. Започва професионалната си реализация като медицинска сестра в клиниката по неврохирургия на УМ-БАЛ – Плевен, където работи 8 години. През 1991 г. е приета в ЮЗУ – Благоевград по специалността „Педагогика“ задочно обучение. През 1996 г. придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по педагогика и след конкурс преминава на щатна длъжност преподавател в Медицински колеж – Плевен. След разкриването на специалността „Управление на здравните грижи“ в МУ-Плевен тя е избрана с конкурс за асистент (1998 г.), а впоследствие е повишена в старши и главен асистент. С първия випуск на въведената през 2001 г. в МУ-Плевен магистърска програма по специалността „Здравни грижи“ придобива професионална квалификация „магистър по здравен мениджмънт“. Има специалност „Медицинска педагогика“ по линия на СДО и е зачислена за втора специалност по „Медицинска информатика и здравен мениджмънт“.

Изследователската и педагогическата ѝ дейност са предимно в областта на управлението на здравните грижи. В това направление тя има много публикации, както и редица специализации у нас и в чужбина.

Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа 150 страници и е структуриран в четири глави: Литературен обзор; Цел, задачи, методи и дизайн; Резултати и обсъждане; Подходи за ефективно управление на времето с практико-приложен характер за професионалисти по здравни грижи; изводи, препоръки и приноси. Данните са организирани в 23 таблици и 32 фигури. Библиографията включва 205 заглавия - 141 на кирилица и 64 на латиница. Към дисертационния труд има 8 приложения, свързани с отделните етапи на проучването.

Дисертационният труд се характеризира с подчертана актуалност, която е свързвана както с остротата на проблема за недостига на сестрински кадри у нас, така и с недооценката на значимостта на ефективното използване на времето като ресурс в работата на здравните кадри в условията на общата рестрикция на материални и финансови ресурси в здравеопазването. Докторантката правилно подчертава, че времето е един от най-важните ресурси в работата на отделния индивид и най-вече - на ръководните кадри, тъй като ефективното управление на времето е неразривно свързано с управлението на всички останали ресурси в съответните организации. Това се отнася в пълна степен за здравните заведения като организации и особено за ръководителите по здравни грижи в болничните заведения. Това е послужило като надеждна аргументация за избора на темата на настоящия дисертационен труд.

Целта на изследването е определена ясно и точно: да се проучи и анализира бюджетът на работното време на ръководителите по здравни грижи, да се установят неизползваните резерви от време и да се предложат подходи за подобряване на управлението на времето. Формулирани са шест конкретни задачи, три от които отразяват етапите на набиране на емпиричен материал, а останалите три са свързани с практико-приложната част на дисертационния труд.

Много добре е описана методологията на собственото изследване. Избран е дизайн на комплексно социологическо проучване с използване на почти всички основни социологически методи: анкетен метод, социологическо наблюдение под формата на самохронометраж, документален метод и експертна оценка. Проучването е структурирано времево в 5 основни етапа, като са спазени всички основни изисквания при разработване на инструментариума, подбора на логическите и техническите единици на наблюдение, както и при подбора на подходящи статистически методи за организация и анализ на данните. Високата степен на отзоваване при всички категории изследвани лица (редови

персонал, ръководители по здравни грижи, пациенти и експерти) гарантира добра репрезентативност и достоверност на емпиричния материал. Обработката на данните е извършена лично от докторанта чрез широко използвания в социалните науки софтуерен продукт SPSS, което също гарантира надеждност на изводите и доказва, че докторантката владее съвременните методологични подходи в областта на социално-медицинските научни изследвания.

Резултатите от проучването са представени в логична последователност чрез много добре оформени таблици и графични изображения. Докторантката интерпретира компетентно собствените данни и своевременно формулира подходящи заключения. На основата на събраните данни от самохронометража на бюджета на работното време докторантката е разработила класификации на основните дейности на главните и старшите ръководители по здравни грижи, което е нейна лична идея и реализация и се прави за пръв път у нас.

Особен интерес от практическа гледна точка представляват предложените подходи за подобряване на управлението на времето и разработеният авторски алгоритъм за управление на времето на ръководните кадри.

Формулираните изводи и препоръки към съответни институции логически произтичат от данните от собственото проучване.

Обективно са отразени **основните приноси** на дисертационния труд.

Проучването има подчертан иновативен характер по своята тематика и постановка. Това е първото проучване в България, което разглежда комплексно проблема за ефективното управление на времето сред ръководители по здравни грижи в болничните заведения.

Приносен характер имат направените за пръв път у нас класификации на дейностите на професионалистите по здравни грижи, разработеният алгоритъм за управление на времето на ръководителите по здравни грижи, разработената и апробирана учебна програма за управление на времето с възможности за внедряване във всички медицински специалности.

Във връзка с дисертационния труд са публикувани 3 статии в научни списания, един пълнотекстов доклад от научна конференция и два материала от научни форуми с резюмета, от които един в чужбина.

Лични впечатления. Познавам докторантката Макрета Драганова от първите дни на съвместната ни работа по развитието на новите специалности, които станаха основа на Факултет 'Обществено здраве'.

Трудолюбието, отзивчивостта и скромността са нейните отличителни черти, с които тя се вгражда много добре в колектива на катедрата и факултета. С присъщата ѝ упоритост тя успя да се справи за кратко време с новата тема на дисертационния си труд, след продължителната работа по проблемите на сестринската документация и сестринската диагноза, с което разшири значително обхвата на изследователската си дейност.

Заключение. Дисертационният труд на гл. ас. Макрета Драганова е разработен по всички изисквания на методологията на научно-изследователската дейност: посветен е на актуален проблем на управлението на здравните грижи; подбран е подходящ дизайн на проучването; приложени са целесъобразни методи за събиране и организация на емпиричните данни; извлечени са достоверни изводи; предложени са интересни практически подходи за оптимизиране на управлението на времето на ръководителите по здравни грижи; формулирани са конкретни препоръки към отговорни институции; съдържа теоретични и приложни приноси. Спазени са всички изисквания на Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен.

Давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемото Научно жури да гласува положително за присъждане на образователна и научна степен „**доктор**” по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” на гл. ас. **Макрета Тодорова Драганова**.

Член на научно жури:

Доц. д-р С. Александрова-Янкуловска д.м.

24.10.2013 г.

Плевен